

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 20.3.2009
Sayı : 5321

7406

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Dr. Mehmet Hilmi GÜLER tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Fevzi TOPUZ
Muğla Milletvekili

2001 yılında çıkarılan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Yasası'nın devreye girmesi ile kamunun enerji yatırımlarından çekilmesi ve bununla birlikte özel sektörün maliyetin birkaç katını gelir olarak istemesi ile başlayan sorunlar elektrik enerjisinde sıkıntı yaratmıştır.

Bu sıkıntıların ardından 3 Kasım 2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği (DUY) ile 8 Kasım 2004 tarihinden itibaren elektrik alanında "sanal piyasa" adı verilen bir uygulama başlatıldı. Yönetmelik, 20.07.2006 tarihli ve 831 sayılı Kurul Kararı uyarınca, 01.08.2006 tarihi itibarıyla nakdi olarak uygulanmaya başlanmıştır.

Bu çöküntünün ardından bir dönem elektrik alanında çok eleştirilen sözleşmelerdeki fahiş fiyat ve alım garantilerini aratmayan bir piyasa sistemi açıldı. DUY olarak adlandırılan bu elektrik borsası, tam bir karaborsaya dönüştü. Karaborsanın yükünü kamu çekerken, DUY'da yalnızca sisteme verilen elektrik için değil, verilmeyen elektrik için de ödeme yapılması sisteminin devreye sokulmasından 1.5 yıl sonra karaborsa fiyatları faturalarımıza yansıdı. Bir de otomatik fiyatlandırmaya geçiş bu fiyat artışının tuzu biberi olmuştur.

Bu zammın ve otomatik fiyatlandırmaya geçişin asıl nedeni kamunun bu yükü kaldıramaz hale gelmesi değil, dağıtım özelleştirmelerinin yapılacak olmasıdır. Dağıtım Şirketlerini alacak şirketlere sorunlu değil, kar garantili bir yapılanma teslim edilmek istenmektedir.

Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi'nin raporlarından bakıldığında 2007 yılında uzlaştırmaya esas olarak sisteme 169 milyar kilovatsaatlik elektrik satışı yapıldığı, bu satışın %9.62'lik bölümünü oluşturan 16 milyar 268 milyon kilowatsaatlik bölümünün 0 ve 1 kodlu talimatlarla yapılan yük almalar aracılığıyla karaborsada gerçekleştirildiği hesaplanmıştır.

2007 yılı alınan 16 milyar 268 milyon kilovatsaatlik elektrik için 3 milyar 111.5 milyon TL ödeme yapıldı. Yani 1 kilovatsaatlik elektrik için karaborsada oluşan fiyat 19.127 Kr'ye kadar çıktı. DUY öncesindeki kamunun 7 Kr olan birim maliyeti ya da 2007 yılı TETAŞ'ın 8 Kr olan satış fiyatlarıyla karşılaştırıldığında, DUY denilen karaborsadan toplam elektrik ihtiyacının yalnızca yüzde 9.6'lık bir bölümü için fazladan yapılan ödeme 1.3 milyar TL'yi aşıyor.

Görüldüğü üzere bu konumda 1 Ağustos 2006 yılında devreye giren DUY ile elektrik piyasasında karaborsa oluşturulmuş, TEDAŞ zarar ettirilmiş, TETAŞ'a bu zarar kamu borcu olarak gösterilip kamusal adalet çiğnenmiştir.

Yapılan bu zamlar, sanayimizin maliyet girdilerinin yükselmesine, dolayısıyla birçok üründe peşi sıra zam yapılmasına, rekabet gücünün azalmasına ve işsizliğe neden olacaktır. Şimdi hükümet, yapılacak elektrik zamları ile oluşan bu kamu borçlarını kapatmaya ve özel sektörün karaborsada serbest fiyat belirlemesine devam etmek istemesine çanak tutmaktadır. Üstelik de bunu otomatikçe bağlayarak sürdürmektedir.

Konuyla ilgili olarak;

1. Kamu santrallerinin bir KWh deki elektrik üretiminin son 10 yılın (yıllara dağılım yapılarak ve termik ve hidrolik santral ayrımını da verilerek) ortalama maliyetleri nedir?
2. Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği (DUY) ile nasıl fiyat belirlenmektedir?
3. Ortalama hidrolik ve termik santral maliyetleri referans alınır, özel şirketin en fazla yüzde kaç kar etmesine izin verilmektedir? Herhangi bir sınır bulunmakta mıdır?
4. Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği (DUY) sistemine geçiş tarihi itibarıyla kamu santrallerin ortalama maliyetleri göz önüne alınarak, özel sektörden ne kadar enerji alınmıştır ve bu maliyet üstü için ne kadar para ödenmiştir?
5. Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği (DUY) sistemine geçilmesi ile eski sistem devam etseydi karşılaştırmalı olarak enerji alım fiyatlarını ne olurdu?
6. Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği (DUY) sistemi ile alınan enerjinin birim fiyatı kaç kuruş/liraya kadar çıkmaktadır?
7. Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği (DUY)'nin uygulanma tarihinden itibaren, ortalama KWh'tı 7 Kr ve üstündeki alınan enerjinin miktarını tarihi ile birlikte ve hangi şirketlerden alınmıştır?